

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre
6 frt. Fél évre: 3 frt. Évnegyed-
re: 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, febr. 3-án.

Mig a képviselőház egyik roszortja a jogügyi
bizottság, igazságügyünk elnöklete s befolyása
alatt kodifikál, a korkövetelményeinek megfelelő
törvények hozatalán fáradoz, addig az omnipotens
21-es bizottság szintén jogreformok létrehozásán
töri fejét s a jogügyi bizottsággal ellenkező
irányban halad s programul tűzi ki, hogy csak
oly és annyi törvényt alkossunk, mely mellett
a bírák száma apasztható, s az igazságszolgá-
latás a mostaninál is kevesebb költséget igénylő
legyen, nem csak, de e cél elérése az eszközök,
módozatok felállításáról is gondoskodik.

Korábbi cikkünkben az igazságszolgáltatás
és rendészet közötti különbséget igyekeztünk fel-
fejtetni, elnézést kérve, ha e kérdést talán beha-
tóbb vita tárgyává tettük.

Azon különbséget tüntettük fel, mi a ren-
dőri fenyték és a criminalis büntetés közt va-
lóban létezik.

Ezen különbség kihat azon feltételekre is,
melyektől a criminalis büntetés s a rendőri fe-
nyíték alkalmazása függ.

A büntető hatalom gyakorlata fölteszi, hogy
a jogállapot valamely coeret viszonyban, valamely
személy vagy tárgyban akép sértetett légyen
meg, hogy a polgári kényszer eszközei a tény
jogellenes következményei helyreállítására elégte-
neneknek mutatkoznak.

E szerint a büntetés alkalmazása mindig va-
lamely büntény lételetől van feltételezve; a ren-
dőri fenyték ellenben ott lesz helyén, hol azt a
társadalom belső rendjének megóvása szükségessé
teszi, tehát mind azon esetben, melyekben a ren-
det s jóllétet veszélyeztető cselekvények elköve-
tése a hatóságnak alapos okot szolgáltat; oly esz-
köket alkalmaznak, melyek által a rendnek jö-
vőben nagyobb biztosítást szerezendő. Ezen kü-
lönbségből foly egyszersmind, hogy ugyanazon
cselekmény következményei különféleségehez ké-
pest, majd rendőri fenytést, majd pedig helyre-
hozó criminalis büntetést vonhat maga után.

Például ha egy fogat a város népes utcáin
igen sebesen hajt, már rendőri hihágás van elel

követve, s mint olyan az illető birság vagy más
érzékenyebb fenyték alá kerül, mert a rendőr-
ség a cselekvény merő veszélyességét, a baj vagy
kárnak pusztá lehetőségét fenyteti. Ha a veszély
cselekvény valóban ártott, ha például a sebesen
hajtó jármű által ember gázoltatott le vagy szen-
vedett sérülést, ez esetben vétkekesség okozta jog-
sértés forog fenn, s e tény bünössége fölött a
büntető bíróság fog itéltni.

Hogy a rendőri áthágások megfenytése a
rendészeti áthágások illetékességéhez tartozik, ez
elvben mindenkor el volt ismerve, s a fentebb
mondottak ez elvet teljesen igazolták is; kérdés
azonban: nem volna-e czelszerű, sőt a polgári
szabadság érdekében kívánatos, ha a tételes tör-
vényhozás ezen elvtől eltérve, a rendőri kihágá-
sok tekintetében más intézkedést tenne?

Ha a 21-es bizottság előbb e kérdést ho-
csátja előre, azt szellőzteti, s csak ha megol-
dását kivihetőnek tartja, mondja ki az általa ál-
talanosságban érvényre emelni kívánt elvet, ezt
értenők, s az ellen semmi kifogásunk, mert így
legalább egy kis ovatosságot s átgondoltságot fe-
deztünk volna fel az e téren tanácskozásban.

Nincs kétségünk abban, hogy a rendőri ha-
tóságokra tekintve fenytő eljárásukat a vissza-
élések elhárítására nézve sokkal kevesebb bizto-
sítékot nyújtanak, mint a jogoltalmazó formák
alkalmazásában jártasabb, s minden tekintetben
nagyobb körültekintéssel eljárni szokott törvény-
székek. Ezekhez járul még, hogy a rendészet
működésének elvét a czélszerűségből veszi, s te-
vékenységét ez oknál fogva nem lehet egy oly
szigorán kijelölt határok közé szorítani, mint ez
a jog elvei szerint eljáró bíróságoknál lehetséges.

Ezek röviden azon aggályok, melyek a ren-
dőség fenytő eljárása ellen fölmerülnek. Kérdés,
mikép lehet ez aggályokat elhárítani?

Hogy a közrend bármely csekély megsértése,
s minden csekély alattvalói engedetlenség mind-
járt crimináliter fenytendő ténynek nyilvánítás-
sék, s így rendes bíró illetékességéhez utasittas-
sék, ezt mi sem tartjuk kivihetőnek, mert ily
intézkedés a rendészetet minden realis hatalom-
tól megfosztaná s tevékenységét teljesen megbé-
nitaná; mert a büntető eljárás méltóságából ki-
vetkőznék, sőt annak legfontosabb biztosítékai is
veszélyeztetnének, ha a bíró ily csekély ügyek el-
járásában minden processualis formák által föl-
mentetik, különösen pedig a fenytő eljárásban
divatozó vádelvvel nem volna megegyeztethető,
ha a bíró följosítottatnék a kihágások esetében
is nyomozólag eljárni, s végül, mert minden a
közrendészet körébe tartozó kihágások elintézése
a bíróságokat hasztalan tulterhelné.

A gyakorlati élet szükségéit, s a polgári
szabadság érdekeit tekintve, hogy a kissébb rend
sértések elkövetői rendészeti administratív uton
fenytetnek meg, ezt korábbi cikkünkben a ren-
dőri és bírói hatáskört elkülönöző sajátos irny-
vek tekintetbevétele mellett kivihetőnek tart-

juk, de hogy minden áthágások administratív
uton intéztessenek el, hogy a közvetlen jogsér-
tések elintézése — nyíltan kimodjuk — nem
szakértő közegek biráskodása alá helyeztessék
az igazság a jog, s úgy magán, mint államérdeke-
inkkel homolkegyenest ellenkezőnek, s igazságszol-
gáltatásunkra nézve nem haladás, hanem való-
ságos visszaesésnek nyívanítjuk.

— Országgyűlés. A képviselőház jan. 30-ki ülése
nagy várakozások közt nyílt meg. A karzatok tömve vol-
tak nem azért, mintha a karzati publicum nagyobb ré-
szét a napi rend érdekelte vagy érdekelhetne volna, sa-
játága lévén az emberi természetnek, hogy az olyan dol-
gok, melyeket nem értünk, nem szoktak érdekelni, ha-
nem, mert skandalumra vagy legalább kalamitásra volt
kilátás. Napirend előtt, Zichy Pauler és Trefort minisz-
terek feleltek. A két első Simonyi Ernőnek vasutat il-
lető kérdéseire: az utolsó Majoros interpellációjára. Az
illető interpellálók a feleletekkel nem voltak ugyan meg-
elégedve, hanem a ház tudomásul vette. Fél tizenkettő-
kor aztán megkezdődött a napirend is. Eötvös Károly a
központi bizottmány előadója a kormány javaslatát a ke-
leti vasut kérdésében, ajánlotta elfogadásra. Utánna Zse-
dényi indokolta külön véleményét, melyet Bánó József-
fel egyetemben terjesztett be. Beszéde egészen ellenzéki
volt, s mint a pesti lapok írják, nem volt hatás nélkül,
különösen a bal- és középpártokra nézt. Utánna Ghyecz
Kálmán hasonlólag elvetendőnek állitá a törvényjavasla-
tot? Mindezekre Szilágyi felelt előbb nyomott hangulatban,
későbbre bátrabban és erősebben védelmezve javasla-
tait. Férfias hangja, nyomott érvei, melyeket szónoklati
ügyességgel csoportosított, végre lelket vertek a megfé-
lemletekbe, annyira hogy helyesléseiket kifejezni is mer-
ték. Ezek után az ülést más napra halasztották, mikor
is egyetlen kérvény bejelentése után azonnal a napirend-
hez fogtak azon boldog reményben, hogy ugyanakkor a
szavazást is megejthetik. Azonban, mint a „Pr. Lld.“
megjegyzí, Simonyi Ernő nélkül számítottak ki a febr.
1-én tartott egész ülést igénybe vette, 4 egész álló óráig
tartó beszédével, mely mint a végtelen csayar soha sem
akar vala véget érni. Felújítása volt e beszéd mind an-
nak, mit valaha e tárgybán Simonyi orált vagy irt. Ko-
ronáját azon a szélső bal által Csanádi, Csiki és Lázár
A. mellett ott vannak: Orbán B. b. és Ugron Gábor
is — tett határozati javaslat képezte, hogy az illető mi-
niszterek, kik voltak, vannak és lesznek, azonnal vád alá
helyeztessenek. Mint minden tulzás, ugy ez is elhibázta
célját, nem győzött meg, ellenkezőleg élénk méltatlan-
kodást szült, s nem egy habozót tett határozottá. A ház
általános lehangoltságát csak Pauler rövid beszédének
sikerült felélénkíteni, ki ép oly határozottan, mint méltó-
sággal utasította vissza Simonyinak a törvényszékek el-
len szórt vádjait. Ezek után még csak azt határozták el,
hogy másnap, 2 án reggeli 10-től d. u. 2-ig, este 5-től
8-ig tarsanak ülést. Legelső szónoknak Tisza Kálmán
van feljegyezve.

Erdélyi jogviszonyok.

Ósi szabadságukat társaságba állásért és
azért adák fel az emberek, hogy tulaj-
donuk a törvény és államkormány által
védeve légyen — Montesquieu.
Közdolgokban szoros igazságot tenni és
szólni, bár ezeren vegyék is kedvetlenül,
el nem engedhető kötelesség.

Kölcsey.

Január 11-én egy éve mult, hogy épen a fennebbi
czim alatt közöltem a „Kolozsvári Közlöny“ — mint állí-
tolag kormány lap — hasábjain minket erdélyi magyaro-
kat s különösen ennek földbirtokos és polgári osztályát

Mai számunkhoz Szentjánosi és Veisz kerti yetemény és virágmakvak árjegyzéke van mellékelve.

étkezdésileg illető, némely ezerevényes birtokviszonyainkat gyökerestől felforgató s ugy a birtokos osztályt, mint polgárságot elébb-hátrább — a mint részben be is következett — ugy törvénykezési és közigazgatási, valamint államkincstári intézkedések, törvények és eljárások ellen indokolt és törvényekbe gyökereztetett, — s kevés megakadással junius hava végéig tartott közleményemet.

Fájdalom azonban illetékes helyen meg nem hallgattam; mintha ez ország csak a követek kedve és Pestre juthatásáért lett volna teremtvé, mintha bár egyike is e követeknek választói előtt tett nyilatkozatait és ez országrész fejlődését, szükségét és ezerevényes törvényeit követni és fontolóra venni, nem tartoznék; mintha a milliót meghaladó föld és házbirtokosok városi és falusi fekvő birtokukat, nemzetiségünk egyedüli védőbástyáját kóborjátékosok prédájául hányták volna, — törvények, rendeletek, utasítások jönnek, a nemeseket polgárokat, felszabadult és fel nem szabadult urbáreseket és zsellérek egyaránt földre sújtók.

Az ellenzék politikai tökélt, terjedési eszközt fargott maga számára a nemzet, a birodalom és a kincstár e három nemzetünk létezését feltételező fötényezői jogai, birtokai és eszméiből, — boldog és boldogtalanra, képes és képtelenre, államiságunkat elismerő vagy annak aláadására igyekezőkre kiterjesztéséből; ezek közt a végzől megfontolása nélkül sok részben egy arányulag felosztásból.

A jobb, ugy mint ellenzék-pártok, az utóbbi években csaknem vetekedtek a felett, hogy lehessen soha be nem teljesülő és már is károsoknak bizonyult csalfa ígéretek hallatára, államiságunkat nem szívelhető elemeknek, sokszor több jogot, mint a birodalom lételét egyedül biztosító nemzetnek osztogatni.

Az 1870. évi XLII-ik s ezzel összefüggő megye és község rendezési törvények, a nemzet főerényével a birodalom és a fejedelem ügyeivel és szent céljaival nemzetünk fennállásától fogva leghűbben foglalkozó hajlamával ellenkező eredményeket származtattak.

A birodalom lételét és fenntartását főerény és főcélul tartó nemzetfeleink nagy része, a tudomány és műveltség egy részben és egy általában a gyakorlat és tapasztalat mezeje, a tudomány és emberismeret alapja, — a megyeház e nyolczszázados nemzeti létünkkel és fennállásunkkal összeforrott műveltségi, gyakorlati és emberismeretszerző intézetből, a birodalom többsége kitiltatott, — s teremtetett belőle bürocraticus szűkkörű s minden közéletet kiűző közönyösséget teremtő és nemzetiségünket az oly sokszor felvillanyozott s jóltéví hatással bíró közérdekeltségtől, visszataszító és elriasztó első helyen pénz és ezután papiros és tinta fogyasztó társulattá,

TÁRCSA.

Az erdélyi román népmondák köréből.

Németből közli: Sándor Kálmán.

(Folyt. és vége.)

A bányamunkások csodás történeteket beszélnek e betemetett vagy eltévedt munkásokról, kiknek a bányaszellelem segítségükre sietett, félíg kialudt lámpájukba olajat öntve és a veszélytől megmentve. Hanem mindazok, kik megmentéseket neki köszönhetők, előbb vagy később szerencsétlenül jártak, legkivált ha a bányaszellelem parancsa a mély hallgatás helyett e történeteket kicsacsogták. Ellenben azon bányamunkások, kik hasonló veszélybe jutva, a szent szűzhez vagy védszellemeikhez folyamodtak segítségért, már gyakran csodásan megmentettek, amaz utóhatás kellemetlensége nélkül.

A bányaszellemen kívül a bányákban sok törpe emberke is van: „voamini mikuc“-nak nevezi a román. E törpe emberkének hosszú szürke szakálluk van, és a bányászokhoz hasonlóan sötét gyapjú öltönyt viselnek, kezükben kapát és lámpát hordozva. A bányászokat nem bántják, de egymás közt elkeseredésig keményen czivakodnak. Ily összeütközésekkor minden nyílás és hasadék-ból rohannak elő és egymásra haragos képet vágnak a heves kis emberké, kapák és lámpákkal dobálóznak, csengően kürtjökbe fujva, úgy hogy folytonosan többen többen sietnek elő és felette nevetségesen lógatják fejüket az ütközet hevében.

Ha egy hegyi lakós neje éjjélkor ajtaján háromszori kopogtatást hall, sirva fel kel és viraszt, mert e kopogtatás által a „voamini mikuc“ adja tudtára neki férje halálát.

A gonosz vadember „uom reu“ ki a hátszegvidéki hegyeket látogatja, rendszeren csak télenként szerepel, azonban e rövid idő alatt aztán rettegett réme is a vadász-pásztorembereknek. Az asszonyok és gyermekek nem örömet távoznak el hazuról és a ki télen át a sárba esik, szekerével feldől vagy más egyéb szerencsétlenség éri a szabadban, az a mondák szerint mind az „uom reu“

Fölállítottotta főispáni intézmény; a főispán kezeibe tétetett le a megyék százezerek élete, vidorsága, élénksége s a közügyek iránti érdekeltség; melyeket mind megfojtott a fennebb idézett megyerendezési törvény azon §-ával, a melylyel a főispánnak hatalmat adott a válasz ásoknál a megye a közakarattal szembe, maga mellé három, magához hasonló bizalmas tagot választani és ezekkel meg a százerek nevében választott hárommal, összesen hót taggal, — melyből négy minden időben a végrehajtó hatalmat képviseli, — a hivatalokra kijelölést gyakorol. Ha ez vívmánya az 1848-diki szenvedéseknek, akkor inkább óhajtom az erőteljes eszélyes, okos és a nemzeti életet üdvének tartó, egyeduralmat.

Ezen téves intézkedés és egyáltalában az 1870. XLII. törvényezik ölte ki nemzetünkben a közjog iránti érdekeltséget, a kormány és képviselőház iránti bizalmat, s aljasítá oda a megyei közgyűléseket, hogy az ebédeken kívül, a tanácskozásokban a hivatalnokok tiszteletbeli figuránsok, ezeknek komák, sógoraik és közelebbi nemzedékeiken kívül, mint kegy- és kézszerítéserdekelték, — alig öt, hat megyebeli veszen részt; s már oda jutott több megye, hogy hivatalokra képesített férfiakat nem kap, koldulni más megyékből összehajítani kényszerül s legtöbb esetben kész engedelmes a fizetésért mindent eltűrő, — csak a megyei életbe és teendőbe be nem gyakorolt, ahoz nem értő és a kormányzandókkal egyedül gyakorolható a bizalom nyelvével el nem sajátított, más pályákon élt és abból is kibújt — férfiakkal kell a bukásra vezető szükségét pótolni.

Hazánkban aligha nem a jövedelmezést illetőleg, fekvőkben különböző nemű bányákban és egyéb soknemű jövedelmi forrásokban egy ötdrészlet a magyar kincstár birja vagy legalább birhatná.

E fontos államiságunkat lényegessen érdeklő s ha fontolóra méltatjuk, különösen azon szomorú jelenséget, mely szerint 1868. óta ez országrészünkben a nemzetiségünkhez tartozó birtokos és polgári középosztály nemzetiségünket feltételező és egyedül biztosító fekvő- és ház birtokában van megtámadva, mert különösen a közelebbi években nem csak maga ebből él, családi és polgári köteleseit ebből fedezi, hanem még az állam-háztartási terhes kiadásait is hordozni tartozik; igen nagy mértékben megfontolás tárgyát kell hogy tegye.

Epen ezért a maga helyén kimutatjuk e vagyon kezelő közegeknek, ugy a gazdaszatban és vállalatokban, valamint perfolytatásban viszonyainkkal a célarányossággal, a törvényességgel és minden jóra való számítás mellőzésével folyamatban tett intézkedéseit, — igyekezni fogunk bebizonyítani, hogy a midőn az 1871., 1872. és

áldozata. A pásztorok, kik barlangjához közel mennek ép oly kevésbé kiméletnek bosszujától meg, mint az oly vadászok, kik őzei és vaddisznóira vadászni merészkednek. Az ilyeket vagy a mély örvénybe taszítja le, vagy a kemény kőszikladarabokkal öli meg, a melyeket mérgeesen tördel le és a hegyről reájuk gurítja.

A „marczara“ a románok „Dianaja.“ Dzsidaival kezében, vadász szép és rút időben hegyen és völgyen át, kutyái ugatásától megrezdül a lég. Néha négy fekete mén fogatu szekerével utazik, és ilyenkor a szél süvöltésén át egészen tisztán kivehető a lovak nyerítése. A román földműves soha sem mulasztja el, hogy egy maroknyi zabot ajtaja elé ne vessen a lovak számára, és egy fazék tejet ki ne tegyen oda, hogy a szép „marczara“, a vadászás után az üdítő italból szomját olthassa és e figyelemért viszonzásul ő is a vetéseket kimélje meg.

A erdő anyja „mama padure“ legkivált Aradmegye erdős vidékén tartozkodik, de néha-néha Erdélybe is el látogat. Némelyek vénasszonyoknak tartják, mások állítják, hogy még nem is asszony, hanem fiatal és gyönyörű szép hajadon leány. Tetőtől talpig beburkolva, csuklyáját arczára huzza, s ez alól szemei oly mereven látszanak ki, holdvilágnál a sötét helyeken hirtelen tűnik fel. A fák zörgésén s a levelek susagásán át hallani lehet hangját; csodásan lehel hangok gyakran, ha a vándort veszély fenyegeti, aggályos részvéte sötét, felelmes szavaival, vigasztalja hanem ha valaki hozzá közeledni akar elsuran onnan és egyálom viszhangjaként hallja az ember a hulló levelekosorrenésén át a távozó halk- és gyors lépteit.

Vannak ismét más mondák, melyek aztán egészen vallásos természetűek; ilyen a Zarándvármegye regényes vidékein is szerepet játszó „batrina Mariuca“ az öreg Mária nénéről szóló. Élt egykoron — így beszéli a népmonda — a régi jó időkben egy gazdag, de gyermek nélküli özvegy, a ki gazdagságát vallásos célra kívánván fordítani egy templomot építtetett stb. Egyik legérdekesebb monda ezek közül az, a mely a „szép Moldován“ „frumos Moldovánról“ szól; egyr románép hős volt ez, — ki midőn mátkájáról visszatérve haza, lovagolna, — Gana csásiból szépségének teljében utjába állott, és ő a gyönyörtől megvakitya hízeltől kérésének hogy a végzeteljes kulacsból egyet az ő kedvéért igyék nem tudott ellentállani. Oh azoban midőn a hegyek közötti,

1873-beli kincstári törvények hozattak, a kormányban előterjesztéseket tevő kormány tagok nem csak az erdélyi birtok-viszonyokat szabályozó biztos törvényeket és célirányos szabályozó rendeleteket nem tudták, hanem fel kell tennünk, legalább a mostani eredmény feltevésünket igazolja, — nem ismerték mennyiségét, mekkoraságát és viszonyát azon fekvőknek, jogoknak és nemzetkincseknek, a melyek felett a kormányi előterjesztéseket a képviselőház elé terjeszték és azokat még kibővitve törvénynyé lenni s következményeikkel együtt fogatosítani engedők.

A tudatlanságot és járatlanságot hín ábrándok és még céltalanabb democratis színezetű frasisokkal oltakarni nem lehet, — a nemzet vagyonát, a birodalom lételét feltételező, — nemzettagokat ha vidékenként kisebbségben is lennének, a nemzet lételét feltételező jogokat, alásó democratis elveknek feláldozni nem szabad. Felvett jelégem szerint, ugy az állam, ugy a nemzet, valamint az egyesek vagyona és tulajdon joga sérthetetlenek; s ha kétségessé váltak talán, nem szabad értetlen koponyával ugy alkotni össze az alaki rendszabályokat, hogy a tulajdon jog szabad gyakorlatához soha se, vagy ha igen is, csak kétszeres vagy háromszoros ár, költség és idővesztéssel és a 3-dik 4-ik nemzedék kipusztulása után lehessen hozzájutni.

Epen így állunk a közlekedési vállalkozásokkal is, soha gyakorlatban nem volt, hazai birtok és munka értékünket, nem ismerő férfiak adták az engedélyeket, kötötték a szerződéseket, mindennek tizszeres árát engedték meg — a visszaéléseket nem zabolázták s a midőn a zöldasztal mellett hitelt adának az idegen szemfényvesztő vállalkozók azon vasuti terveinek, melyek az egy Kolozsvárron kívül minden magyar várost kikerülnek, minden kincstári bánya és kereskedelmi telepeket az összekötésből bűnösen kihagytak, elnézték és elnézik ma is, hogy egyesek 3—400 □ öl vagy legfennebb 1 vagy 2 hold falusi és mezei fekvőkért 12., 17., 26., 36., 56 stb. ezer forintokat törvénytelen sáfárkodás következtében zsebre rakták és százezerei a népeknek és birtokosoknak a keleti vasut egész területén eddigéig alig 1/3-dát kaphatták ki e vasut által használt, de még mind a volt tulajdonosok által terhesen adózott fekvőknek.

A mult év elején egy halhatatlan emlékü nagy hazánkia azt mondá: hogy ezután józanabb politikát és józanabb gazdálkodást kell, hogy üzzünk, — egy másik hason bölcseségű, félretéve a hatalommal szemben meddő vitatkozást, a birodalom és nemzet megmentését tűzvén ki czélul, csak az alig multban nyilvánítá, hogy meggyőződés- és tapasztalatszülte nyilatkozatait párt és hatalom kegyvadászata vagy sugallata nem korlátozzák.

E két hatalom és több bölcs hazánkiai tapasztalat

várába visszatért, arca oly haloványs egész testében olyan beteg volt, s midőn reggel korán anyjaa szobcskába lépett, az addig olyan vidám, élénk szép Moldován csendes emberré változott; a hóval fedett szobcskának halottja volt.

A legtöbb monda a nép szájában a számtalan népdalok által máig is fennmaradt, és „Zsukateknál“ tán. czok alkalmával, — minden román faluban vasárnap délutánoként ez a szokás, — egy vagy több czigány rajkó kísérete mellett dalolni hallja az ember őket. Mert még e félreassó vidéken is találhatók a czigányok, e napbaruitotta epigonjai az indiai pariaknak, kik mint zenészek, kovácsok, üst-foltozók vagy „bátor kezűek“ jó üzletet csinálnak. A román büszke kicsinyléssel néz le reájuk, vintare“ hontalannak, sőt pogánynak is nevezi; mert a valódi czigány egyetlen templomba se jár, vallásos kérdésekre gongolni még nem volt alkalma, és mégis ez ő eredeti természetgyermek is hisznek egy jobb jövőben, egy boldogabb tulvilági életben.

Ha czigányok tudni fogják, hogy az év melyik napjait kell megünnepelniök, ugy egy régi traditio szerint a szerencse, öröm és boldogság napja akkor reájuk nézve elérkezzet. „Czigány mikor van ünnepnap nálatok?“ Kérdé egykor egy utazó az öreg czigánytól, ki füstös „huruba“ vászon háza előtt egész élvezettel „mandro és habartchyt fekete kenyerével és pálinkájával foglalatzkodott, jókat nyelve. „Doloi debach!“ oh istenem, szólta a móre, ha mi azt tudnók jó uram! E szomorú és nehéz élettől azonnal elszakíttatnánk és a másik jobb világon pompás és boldog életünk lenne.

De valjon milyen színben képzei is a czigány azt tulvilági jobb életet? Talán az otthoni Kelet-India árnyas pálmaerdőjébe képzei magát, hol egykor atyái az édes semmittevással vándoroltak? Vagy talán oly helyen, hol az ünnepelt pap Proudhon-féle tana, hogy a tulajdon is lopás a valóságban is szabadon érvényesíthető, jutalomul azon sok méltatlanságért, melyet itt lent a földön elferdített jognézet folytán túrni kényszerült? De nem vizsgáljuk tovább ez tárgyunkon kívül esnék, és így bevégezzük azt.

és meggyőződése szülte eredményének tekintem én a mult 1873-ik év utó napjaiban a képviselőház által kiküldött országos 21 tagu bizottmányt. Üdvös volt az 1867-beli 67-es országgyűlésileg kiküldött bizottság, — sok részben vizsgálódás magvait is hinté el, de az idő orvosol, a politikai jogok alkalmas időben, eszélyes eljárás és a nemzetek közmielődése, meg általános vagyonosodása és egy szent ezéla, a haza és törvényes fejedelem dicsőítésére és erőssé tételére tömörülése által, a legerőteljesebb vas-karu erőhatalom kezéből is megmenthető, — hanem a mit a nemzetek és különösen nemzetünk magánjogai-ból és jüvedelmeiből a számításán kívül hozott törvények, ezélszerűtlen alaki rendelkezések, sok részben pazarlás és erőnfelüli költekedések elrabolnak, elidegenitenek; azt az örökkévalóság se adhatja többé vissza, — különösen ha országgrészünkben a közelszegényedés dermettségét okozó közönyösség és nemzettagjainknak háttérbe szorításuk és a nemzeti általános érdek egységéből kibagyásnak azon-nal gát nem vettetik.

Mindezen általánasságban érdekelt mulasztások, te-kinteten kívül hagyásuk és nemzeti bajok orvoslójául ter-vezettnek és kiküldöttnek hiszem és vallom én a kép-viselőházi 21-es bizottságot; s bár az erdélyi magyar-ságot s ennek jogait, megterhelteit senki sem kép-viseli ebben s ezek alapján szakértelem és alapos ismeret párosultán senki sincs e bizottmányba, a ki a mi viszo-nyainkról téves intézkedések és eredményekről, mellöz-hetetlen kormányi teendőkről s a haza minden polgáraitra egyiránt érdekes megtakarításokról és mellözhetetlen reformokról jogtörténelmi ismerettel komoly felvilágosi-tásokkal, előterjesztésekkel és jogos kívánalmakkal fel-lépni tudna, — bár mellőztettek b. Kemény Gábor, Zeyk Károly, Orbán Balázs, Lázár Ádám és még egy néhány hazánk minden jogi és történelmi viszonyait is-merő képviselő, bízom annak többségében, azoknak álta-lános tántoríthatatlan nemzeti hűségükben, tudom tör-vényes és gyökeres meggyőződés, tanulmányozás és rész-letes vizsgálódás után fogják tanácsadói, s ha kell, s ha szükség parancsolja, határozott javaslatokat tenni biro-dalmunk, nemzetiségünk biztosítására s a véllünk élő, nemzetiségünknek, állam-jogainkat nem kockáztató, ki-vánalmaik és érkeik megalapítására.

Hiszem és tudom, hogy a mi jogaink és birtok-viszonyaink sok részben különösségük és a távolság miatt is ismeretlenek lévén, e bizottmány gyakorlati hivatásá-nál fogva, ki fogja mindenek felett hallgatni bajaink és teendőink felett, nem csak a fenn nevezetteket és párt különbség nélkül jelesebb képviselőinket, hanem közle-tünkbe vagyoni, gazdasági és törvénykezési ügyeinkben vezérszerepet vívókat b. Bánffy Albert, b. Apor Károly, Kakucs Elek ügyvéd, Simon Elek, királyi táblai bíró Pogány Károly, Forró Ferencz, Puskás Ferencz, Horváth János és más hazánkfiait, s ezek által szerzett ismeret és meggyőződés alapján, hazánkba új életet, a mostaniak-nál nemesebb erényeket s általános érdekeltséget teremte-nek. De mert alkalmam volt meggyőződni arról, hogy mi erdélyiekül is, mások hasonlatosságára némely gya-korlati férfainkat, hol a tömeg, hol a nem minden okot alaposan megvizsgáló kormányférfiak előtt hatástalanokká tesszük, — miután tudom, hogy némely követeink és hon-fiaink minden alaposságuk mellett is a hatalom némely emberei előtt elégséges figyelemre nem méltatnak, s a távolság meg a különösség miatt reánk és viszonyainkra nem találó törvények és rendelkezések adatnak ki; me-lyek úgy az egyesekre, mint az összes birodalomra és ennek zsebére pedig különösen igen káros hatással és befolyással vannak, — polgári kötelességemek tartom 30 éves gyakorlatom, tapasztalatom, tudományom és mun-káim alapján a mi keveset tudok, a nagy tiszteletű 21-es bizottmány, nemzetem és a kormány iránti érdekből fi-gyelembevétel és siető orvoslás végett a következendők-ben közre adni.

(Folyt. köv.)

Fővárosi levél.

Buda-Pest, 1874. jan. 27-én.

T. szerkesztő ur!

Nehogy megjedjen kérem a farsangi levéltől, — a téli rózsákról énekelni a fiatalabb nemzedéknek engedem a dicsőséget; én már inkább csak a szép asszonyok kö-rébe vomzódok, de tartunk rendet!

Az elmúlt, de annyit emlegetett 1873-ik év világ-hírű eseménye engemet is a régi császár városba csábi-tott s az a néhány nap, melyet ott töltöttem, mint egy tündérálom tűnik fel koronkint emlékezetemben. A vi-lágnak fölhalmozott ritkaságai; az emberi szellem bámu-latos remekei, s a megigázott természetörök csodás al-kotványai valami bűvös hatást gyakoroltak reám is, mint oly sok másokra. A fölötte sok szép minden között azon-ban volt a művészetnek egy gazdag kis temploma, mely folyton tele volt áldozókkal s hely az volt, hol az új olasz szobrászat műremekei voltak fölállítva. Mit tehet-tem róla, hogy a szép iránt való fogékonyság bennem is annyira fölébredt miként órákat töltöttem e tőkélyes mű-vek szemléletében s életem legszebbjei közé azon perczeket számítom, melyeket e bájos szobrok előtt egy — nem

márvány szívü — angyallal gyönyörködve élttem át.... A többi közt volt egy kiválóan kedves kis szobor: „Az imádkozó kis fiu,“ a kiállító művész neve: P. Guarnerio, Milanóban; e kis, carrarai márványból faragott alak oly szép volt, hogy leírni azért nem kísértem meg, mert a kik látták, azok bármi szép leírást sem tartanának a va-lóhoz elég hívnek, a kik pedig nem látták, azok nem tud-nának elég szép képet alkotni maguknak róla.... Kedves olvasók, a kik szerencsések valátok a világkiállítást lát-hatni, s a kik bizonyára fájo szívvel távoztatok a rop-pant kincset rejtő csarnokokból — irigykedjete kissé reám, mert én ismét láttam tegnap a kis kedvenczet s két egész óráig gyönyörködtem szépségében; úgy tetszett mintha egy régi ismerőst, egy kedves rokont, egy szere-tett barátot láttam volna viszont, midőn az elpityeregve imádkozó kis fiut megpillantám.

Azonban előbb valamit mondék az asszonyokról, a kiknek kiváló tisztelője vagyok s ime mégis őszintén be kell vallanom, hogy a magyar gazdasszonyok által rende-zett díszes és jótékony ezélu kiállításra csupán csak a Guarnerio kis fia csábitott, s ámbár beismerem sok szép asszony, gazdasszony, kisasszony volt a kiállításon, hanem azért ezuttal már csak mégis a kis fiuban gyönyörködtem melyet tulajdonosa Csekonics grofné volt szíves delejként odaadni a kiállítás néhány napjára. A kedves kis szobor különben szíves üdvözlétét küldi mindazoknak, kik őt Bécsben gyönyörködve szemlélték.

Sokszor hallottam és olvastam a művészet hatalmá-ról, melyet még közönséges lényekre is gyakorol s ime most magam élő bizonyosságot teszek az állítás valóságára. Mi a gazdasszonyok kiállítását illeti, az különben is ér-dekes; különösen sok szép női munka, főleg finom és ele-gáns himzések nagy számban láthatók; valamint házi szö-vegek is igen jeles minőségben; legfeltűnőbb azonban egy nagy kerek asztal-takaró apró gyöngyvel kivarva, melyen készítője Pöltenberg bárónő nem kevesebb, mint harmincz évig dolgozott s melynek alig hiszem, hogy párját lehetne találni. Ama finom izlés, melyszerint a tájképek, arczké-pe, virágosokrok és egyes virágok, madarak stb. kelle-mes, és élénk, de nem fárasztó színvegyületben váltakoznak, a legapróbb részletekig gondosan kidolgozva e remek dara-bon — mutatják, hogy úgy szólva egy emberi élet kíván-tatott annak előállításához; az én feledhetlen kis szobrom után ennek van s méltán legtöbb bámulója.

Hazánkban az 1873-ik év sok szemet siróba jutta-tott — talán magát a haza nemtőjét is; sok szegény árva kesergi elhalt gyámolót, de hála Égnek, hölgyeink nemes buzgalma ezer és ezer uton siet fölszárítani a siróknak könyeit, s lám a siró kis szoborral is könnyező árvák, szemét törli le. Valahára már jó úton vagyunk mi is, a természet s maga a társadalom által ejtett sebeket ismé a társadalom igyekszik enyhítő balzsammal bekötözni s lassankint apad a mind untalan államsegély után kiál-tozó tehetetlenek száma, s e részben nagy dicséret és di-csőség illeti a magyar hölgyeket — isten áldja meg őket! Talán a viszontlátásig.

Deák L

Mi hir külföldön?

— A franczia nemzetgyűlés jan. 26-iki ülésé-ben, Gambetta és társai interpellálták Broglie herceget, a prefektekhez intézett körözvénny miatt. Az interpellatio tárgyalása elhalasztatott ugyan, a ministerium mégis za-varban van; mert értésére esett, hogy a szélső-jobboldal színén hason irányu interpellatiót készül tenni. Eze mellett a legitimisták is éledeznek. Egyik megyében több előkelő hölgy aláírásokat gyűjtött egy felíratra, melyben a monarchia helyreállítását kéri. Ott sem épen rózsá-leveleken ülnek a ministerek.

— A porosz országgyűlés is viharos mindegyre. Közlelebről — jan. 29-ikén — a kultuszminister költ-ségvetése lévén tárgyalás alatt, az egyházi törvényszék sürgőségletére előirányzott 118,000 tallér, s az ó-katholi-kus püspök 16,000 tallér fizetése, voltak a botránykövek, az ultramontánok előtt, melyek miatt aztán rettentő zajt csaptak.

— A spanyol államcsinys kormány annak idejé-ben igyekezett elhíttetni Európával, hogy fellépését az egész ország örömmel fogadta. Nem épen volt így. Spa-nyolország több városában felkelés tört ki. Egyik tekin-télyes tábornok lemondott, főparancsnoki állomásáról. Most egyik spanyol lap egy egész sor fontos okmányt közöl, melyeket a jan. 3-án a kortesből Pávia tábornok által széttérgetett népképviselők nagy többsége a legfőbb tör-vényszékhez intézett. Ezekben kéri, hogy a büntető tör-

vénkönyv 242. §. alapján mindazokat büntetés alá vo-n ják, kik az ismeretes államcsinyst rendezték, végrehajtották - vagy abban résztvettek. Mindezeket, a mint lehet gon-dolni — az illetők nem sokat bánják, a hatalom kezek-ben lévén, ezzel majd csak megvédik magukat. Ennél fogva, a republikánusok tovább is kénytelenek tulmerész-ségük szomorú következményeit hallgatva tűrni. Nem be-csülték meg Castelart, Pavia tábornok majd csinál ren-det. Így jártak volt a békák is, midőn a lécz helyett más királyt kértek.

— Angliában már folynak a választások. A párt-vezérek Gladston és Disraeli már nyilatkoztak is, leg-ujabban egyik minister Lowe támadja meg Disraelit, s benne az egész konzervatív pártot. Nemsokára, meglátjuk melyik párt kerül győzelmesen ki az urnákból.

Vegyes hírek.

— Szerencsétlen esés. Mult napokban egy kissé ittas, koros férfi a Poklós-utczában megsikamodván elesett s feje oly erővel csapódott a kövezetre, hogy — mint állítják — rögtön meghalt.

— Alig lehet tisztába jönnünk az idővel, torony-óráink oly rendetlen gondozásban részesülnek. Egyiket hol előre, hol hátra mozgatják, a másik szokatlan, bizonyta-lan járása miatt még nem tudott általános tekintélyre vergődni, — végre alig tudunk eligazodni. Vajon nem lehetne-e városunknak ez általános panasz tárgyát képező baján segíteni?

— Nagyszerű jég- és hóhegyek emelkednek a Szent-miklósupczában a kir. törvényszék előtt, nem nagy díszére sem az utcának, sem pedig a kir. törvényszéknek; az idő mostanság aligha segít a bajon, mert a hőmérső higánya még a 0 fokig is ritkán emelkedik, így tehát e jéghegyek csupán rendőrségünk meleg pártfogására szo-rulnak, az pedig bajosan fogja őket onnan elolvasztani.

— A jégspórt újabb lendületre kapott; vasárnap és hétfőn, két egymásutáni ünnepnapon a holtmaros jegén nagy közönség szaladgált s ugyanakkora gyönyörködött a tarka sokaság mozgásában. Az koronkint idő nagyon ked-vez e mulatságnak, mert nagy hideg nélkül elég szilár-dan tartja a jeget.

— Rémitő gyilkosságról beszélnek városunkban. Egy helybeli iparos nejét, ki párt ezer fritig biztosítva volt egyik életbiztosító intézetnél, gyilkolási szándékkal súlyo-san megsebesíté; oly erős késszurást ejtett rajta, hogy - szerencsétlen életéhez kevés remény van. A gyilkos ezélja valószínűleg az volt, hogy a biztosítási összeget minél ha-marább kezébe kaphassa.

— Tompa Kálmán, a helyi ref. főtanoda volt nő-vendéke, előfizetést hirdet „Álomképek“ czimű alatt meg-jelenendő költeményeire. A föl hívás elég szerény hangon szól az olvasó közönséghez s mint mondja: szerző nem hirviszketegből, hanem ismerősei és barátai felhívása kö-vetkeztében adja közre költeményeit.

— A rom. katolikusok nagy templomában mult hétfőn délelőtt énekes mise volt, melyen több nevendék-leányka énekelte, elismert zeneszerzőnk Vocelka Edének néhány zeneművét; az éneklés szépen sikerült s élvezetet szerzett az áhíthatoskodó közönségnek.

— Matejko gyönyörű festvényének „Báthori Istvánnak“ szépen sikerült körjáz másolata küldetett be szerkesztőségünkhöz; a kép a „Magyarország és a nagy-világ“ 1873. évi jutalomképe. Emlegett lap szerkesztősége egyszersmind értesíti előfizetőit, hogy a műlap kiállítá-sával járó nehézségek és a szétküldendő példányok nagy száma miatt valamennyi előfizetőt csakis február végéig elégítheti ki. A „Magyarország és a nagyvilág“ ez évi 4-ik számának tartalma: Képek: Visoczki József. — Er-délyi szász mátkapár. — A bibornok felavatási ünnepély. Utazás az északi sarkvidéken (3 kép.) Szöveg: Visoczki József. — Báiban. (Költem.) — Kigyógyult szerelem. (Elbesz.) — Erdélyi szász mátkapár. — A bibornok-fel-avatási ünnepély. — Vere Klára, (Elbesz.) — A szabad-ságról, (Gregus A.) — Utazás az északi sarkvidéken. — Fővárosi tárczalevél, (Porzó.) Az elszegényedés mester-sége, (Jókai elbesz.) — Különlélék. — Szótalány. — Sakkfeladvány. — Szerkesztői üzenetek.

— Ama számos házassági hírből, melyet az „Erdély“ borura-derüre szokott fölszámítani, — néhány csakugyan nem valótlanság: a közelebbi időkben és na-pokban Nemes József, Reich Berta kisasszonnyal, dr. Soós Kálmán, Reich Ilka, dr. Szentpéteri János, Pátru-bány Kata, Pátrubány Antal pedig Petelei Mari kis-asszonnyal váltott jegyet; lehetnek még többen is, kik házassulási szándékkal készülnek farsangolni, de ezek felől

qiztos adatok hiányában nem emlékezhetünk megteljes határozottsággal.

— **Lapunk szerkesztője** ellen Lepáček János doktor sajtópert indított lapunk múlt évi egyik számában a D. Bntyka Dezső és említett orvos közt történt cholera ügyi dűrűzkölő miatt.

— A bírósági hivatalnokok fegyintézetet s má államhivatalnokok rangfokozata, és a hivatalos kiküldetés alkalmával megszabott napidija tárgyában a kir. igazságügyminiszter egy szabályt bocsátott közre. E szabályban többek közt következő rangfokozatok állítottak meg: III. rangfokozatban a pesti kir. tábla elnöke; IV. rangf. a m.-vásárhelyi kir. tábla elnöke stb.; V. rangf. a kir. táblák tanácselnökei, kir. főügyészek, a budapesti kir. törvényszékek elnökei; VI. rf. a kir. táblák bírái, a vidéki kir. törvényszékek elnökei, kir. főügyészek helyettesei; VII. rf. kir. táblák pótbírái stb.; VIII. rf. kir. törvényszéki bírák, kir. járásbírák, kir. ügyészek. stb.; IX. rf. kir. aljárásbírák, kir. alügyészek, kir. törvényszéki irodaigazgatók stb. stb. Összesen XII rangfokozat van megállapítva.

— **Farsangunk** a legnagyobb csendben suhan odább-odább; közepén is észrevétlenül haladtunk át s bizony az egészet csöndben töltenők el, ha az iskolai ifjuság és a tornászok nem változtatnának kissé a dolgon. Az egész farsang folyama alatt két táncvizigalomra van kilátás, — több még tervben sincs. A napokban szó volt arról, hogy piquenigue-et is jó volna rendezni; — lehetne is, abba mindenki beleegyezik, csak ha a rendezőség terheinek elvállalásáról van szó, — akkor az idei krach minden irányból felüti rémitgető torzalakját.

— **Színház.** Ruber és Ruberné jutalomjátékául „Tündérlak Magyarhonban“ című népszínmű, közepes számú közönség előtt adatott február 3-án. Az egész előadás folyamából Ruber, Ruberné, Nyéki és Szabóné említhetők egy kis elismeréssel. Az előadást tűzijáték fejezte be, mely több félelmet, mint élvezetet eredményezett özv. Szabó Miklósné asszony a társulat iránti szíveségből, mint műkedvelő, közreműködött. Az „Apolló“-termet egyébiránt most is csekély közönség látogatja, csak néha-néha, egyes ujdonságok színrehozatala tölti be az üres helyeket.

Dűrűzkölő.

A dűlőfélben lévő házat odahagyják az egerek. A baloldal sorai naponként gyérülnek. Közlebről b. Orbán Balázs és Bartha Miklós székely követek, hagyták oda a balközépet, mint Szent Pál az oláhokat. Nem tudjuk lefognak-e mondani mondatumokról, vagy nem? De abban meg vagyunk győződve, hogy akár mondanak le akár nem: azzal bizony semmit sem mondanak. Pártott változtathatnak még akár bányszor, de befolyásuk, a historia csinálásban, ezután sem lesz több, mint eddig volt, azaz semmi. A „Magyar P.“ ez esemény fölött is, midőn nagyjai hullanak, ejthet pár könyecseppet, s elmondhatja — legalább magyarul — „et tu mi fili Brute!“ Nekünk a régi példaszó jut eszünkbe: „szegény székely keletről jött, még se világosodott.“

Számítgatva politikai pártjainkat, melyek számszerint, legalább is 11-re mennek: Fülöp királynak fiához Sándorhoz, azon alkalmából intézett megjegyzése jutott eszünkbe, midőn a Bucefalust megszelidíteni-e sikerült, „eredj fiam keress magadnak más országot, mert számodra Macedonia igen kicsiny.“ A mi pártjainknak is nagyobb tér volna szükséges, mint a mekkora a négy folyam és létvár országa. Egész Európa ügyesbajos dolgait össze tudnák ezek kuszálni, ha csakugyan kezükbe kerülne azok intézése.

Hogy a fiatal embereknek, még ha letették is az érettségi vizsgát, sőt még ha egyetemi professorok is, érni kell, arra eclatans példát szolgáltat fiatal egyetemünk fiatal tanári kara. A minapi nagyságos — affaire is erremutat. Hirszerint egy ehez hasonló gyermekeskedés van a tanárikar kebelében jelenleg szőnyegen, mely kifelé még nem vetett valami nagy hullámokat. A tanárikar tudvalevőleg két kategóriára osztható: doktorokra és nem doktorokra. A doktorok szőnyű magasan állóknak képzelik magukat; azt hiszik, hogy ők más agyaktól vannak gyurva mint a nem doktorok; ők a chinai porcellán, ezek a korondi cserép. Nagyon gyermekes felfogás! Amerikában nem azt kérdik, van-e doktori diploma, hanem azt? van-e tudomány: van-e productio ebből itólik meg az embert. A

nagyságos doktoraink hogyan sajátíthatnának el amerikai demokráta szokásokat? Egy tehetséges fiatal egyetemi tanuló ismerősünktől azt kérdeztük: hogy közlebről ismervén az egyetemi tanárokat, mondja meg mi különbség van a doktor és nem doktor professorok közt. A mire fiatal barátunk a következő feleletet adta: nem tudok egyéb különbséget, mint azt, hogy a doktorok közt vannak olyan tanárok, a kik az előadásokon praelegálnak, az az minden órán arról tesznek tanúságot, milyen szépen és folyékonyan tudnak silabizálni és olvasni: a nem doktorok közt ellenben egy sincs, a ki praelegálna: ezek csak tanítanak.

Kérdés: Vajjon az a ministerialis leirat, mely a kolozsvári képviselő testület gyűlésén közlebről felolvastatott, mi volt a többség fő-fő szóvivőjének Fries Albertnek?

Felelet: Egy — fricska.

Collégánk a „Kelet“ azt kívánja a „Magyar Polgár“-tól; hogy miután a többség feliratát a ministerhez oly nagy garral közölte: közölje, — ha bár kisebb garral — a reáadott ministerialis feleletet is. Ez épen oly kívánság, mintha valaki a deresen fekyőtől azt kívánná: hogy fennszóval számlálja a rajta elhagyandó huszanötöt: egy kettő... huszanöt.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874. február 2-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgri ügyekben.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Furcsa Lukács Simai Antalné e. 100 frt, Raszef Ábrahám Neger Klára e. 52 frt, Fazakas Vincze László Péter e. som. visz. h. Czecz István Török József e. 360 frt, Gál László ifj. Szabó Mihály e. som. visz. hely. Rosenberger József Borsoki Sámuel ellen 42 frt iránti perök.

Istvánffy Pál k. t. r. bíró által.

Özv. Fabián Imréné s t. a Fabián Mózes árvák e. egy szántó i., Sepper János az első erdélyi vasutársaság nevében b. Bornemisza Tivadar e. zárlat, özv. Szócs József Vaszilie S. Simon Stefa s t. e. 200 frt László Ignác Gyurka László s t. e. 73 frt 87 kr., Kis Dávid Sikó László e. 2 frtnyi kár megfizetése iránti perök.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. bíró által.

Blenesi András súlyos testisértés, Pap Kosztandin s t. testisértés, Gerebenesán Flóra emberölés, Tyrilla Gyorgye vagyonbiztonság, Cinvik Juon becsületbiztonság, Eremia Gyorgye vagyonbiztonság, Petru Popa s t. testisbiztonság Rusz Nicolai becsületbiztonság, Dobó Mária becsületbiztonság, Palacsek Józsefné becsületbiztonság, Tőkés Márton közbiztonság, Kedán Tódor testibiztonság, Gál József becsületbiztonság, Horváth Bertalan becsületbiztonság iránti bűnügyek.

Popovics Servián k. t. r. bíró által.

Vályán Nicolai tolvajság, Szép Áron becsületsértés Román Mihály és neje, Imrich Jobán, Roska Susánna Nagy Gábor testisértés, Kozma Tódor, Bángilla A. Gaál István becsület, Pernesk János ember ölési, Szász Ferencz testibiztonság iránti bűnügyek.

Antalfy Gábor k. t. r. b. által.

Ignác Johann Csonka testibiztonság, Pál Andor Mihály testisértés, Id. Sándor József becsületbiztonság, Gábor Józsefné becsületbiztonság, Béres András becsületbiztonság, Karácsonyi Gy. vagyonbiz. Turcsa Juli becsületsértés, Balázs János becsületsértés iránti bűnügyek.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Miklós Józsefné e. becsületsértés, Friedwald Dávid e. becsületsértés, Braun Moricz s t. e. becsületsértés, Ábrahám Jánk s t. e. becsületsértés, Gece Dávidné s t. e. becsületsértés, Polgár J. testisértés, Ternovéann József Szabó Gyurka tolvajság iránti bűnügyek.

Sztoyka Antal k. t. r. b. által.

Fülipesen Petru s több társai e. több rendből tolvajság, Brán György e. becsületsértés, Pop Juon s t. e. becsületsértés, Demeter József e. becsületsértés, Iliánna Miron Puj e. közbiztonság és becsületsértés Zsóka Kracsan e. testisértés, Opris József s társai testisértés, Gergely F. János e. becsületsértés, Molnár M. e. közintézkedések, Böszörményi Sándor s társai közintézkedések, Bungila Tódor s t. e. tolvajság, Jánka Györgyecz iránti bűnügyek.

Mégay Ferencz k. t. p. b. által.

Czirjék Zsigmond család, Bucsia Irimé közintézetek e. Lévi József becsületbiztonság, e. Czollner György s t. becsületbiztonság, Csóbatta Mária Tomi becsületbiztonság, Papp Gavrilla becsületbiztonság, Máthé András becsületbiztonság, Hescher Stefan tulajdon és becsületbiztonság itánti bűnügyek.

(Folyt. és vége.)

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Jan. 30)

5% metallique	69.55
5% nemz. államkölcsön	74.60
1860. államkötvény	105.75
Bankrészvény	987.
Hitelrészvény	241.25
London	112.60
Ezüst	107.—
Arany	—
Napoleon arany	601
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.25
" " " temesi	76.—
" " " erdélyi	75.50
" " " horvát-slavon	76 —

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője: Kuti Albert

Hirdetmény.

Hirdetmény.

A maros-vásárhelyi „Takarékpénztár“ rendes évi közgyűlésének tartása **folyó 1874-ik év február 25-én délelőtt 9 órára** a városi tanácsház nagytermében tűzetik ki.

Tárgysorozat:

1. Elnök választás és a közgyűlés megalkakulása után a szavazati jog gyakorlása tárgyában lehető sérelmek rövid szóbeli elátása.
2. Igazgatói jelentés a lefolyt üzleti év sommás eredményéről.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése, kapcsolatban a leltározó bizottság jelentésével.
4. A választmány külön előterjesztései, és evel kapcsolatban a múlt évi közgyűlésből a választmányi jegyzőkönyvek megvizsgálása és megbirálására kiküldött bizottság jelentése.
5. A kilépett és kilépendő választmányi tagok helyett titkos szavazással választás.
6. Számvizsgáló, leltározó és választmányi jegyzőkönyvek megvizsgáló és megbiráló bizottmányok megválasztása, illetőleg kijelölése.
7. Az évi tiszta jövedelem feletti határozás.
8. Szabályszerű írásbéli indítványok, fellebbezések és kérelmek tárgyalása.

Maros-Vásárhelyt, 1874. január 26-án.

Maros-vásárhelyi „Takarékpénztár“,

Z. Dr. Knöpfler Wilmos
igazgató.

(4)

(3—3)